

ЮВІЛЕЇ

СВІТЛАНА БАТУРИНА (Київ)

ДО 60-РІЧЧЯ ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА Є.СІНКЕВИЧА

У 2018 р. виповнилося 60 років засновникові історичного факультету Херсонського державного університету, керівнику Південного відділення Інституту української археографії і джерелознавства імені М.С.Грушевського НАН України, директору Науково-дослідного інституту полоністики Чорноморського національного університету імені Петра Могили, почесному професору Академії імені Яна Длугоша у Ченстохові (Польща) Євгенові Григоровичу Сінкевичу.

Народився майбутній історик 14 січня 1958 р. у с. Микулинці Снятинського району Івано-Франківської області. Після закінчення Рогатинської СШ №1 Івано-Франківської області вирішив стати істориком. Одним із стимулів для обрання фаху стало бажання дослідити обставини життя рідного діда Стригуна Володимира Дмитровича (1912–1941 рр.), репресованого радянськими органами держбезпеки. Перед вступом до університету Євген Григорович попрацював лаборантом у школі, контролером-монтером у РВ «Енергозбут» у м. Рогатин, відслужив у лавах радянської армії. Становлення історика відбувалося на історичному факультеті Харківського державного університету імені О.Горького, одного з провідних університетів України, куди він вступив у 1980 р. Поважна історична школа, ґрунтовні наукова та архівна бази надали поштовху до подальших дослідницьких студій. У той час його наставниками на факультеті були викладачі, представники «харківської історичної школи» С.М.Куделко, Ю.Й.Журавський, І.К.Рибалко, А.Ф.Репринцев. Невдовзі Євген Сінкевич очолив студентське наукове товариство історичного факультету Харківського державного університету. Перша наукова робота була опублікована в 1984 р., коли він був ще студентом 4-го курсу. Ідеться про статтю «К вопросу о влиянии географического фактора на экономическое развитие Харькова в 1861–1900 гг.». Її тематика відповідала загальному дослідницькому контексту кафедри історіографії, джерелознавства та археології – історико-географічні та краєзнавчі студії. У 1984 р. з доповіддю «Одноденні переписи у м. Харкові як історичне джерело» він взяв участь у Всесоюзній науковій конференції, яку проводила кафедра

джерелознавства Московського державного університету імені М.Ломоносова. Схвальні відгуки професорів І.Д.Ковальченка (академік РАН) та А.В.Муравйова остаточно переконали Євгена Григоровича в необхідності зайнятися науковою роботою.

Продовженням дослідницької діяльності був вступ до аспірантури Харківського університету. Тут під керівництвом професора Ю.Й.Журавського була підготовлена дисертація, темою якої обрана біоісторіографічна проблематика: «П.І.Лященко – історик народного господарства СРСР». Захист відбувся в 1990 р.

Із 1985 р. діяльність Є.Г.Сінкевича пов'язана з Херсонським державним педагогічним інститутом (ХДПІ) імені Н.К.Крупської (зараз – Херсонський державний університет (ХДУ)), куди молодий спеціаліст був направлений після закінчення університету. Тут він пройшов шлях від старшого лаборанта кафедри філософії та політичної економії до завідувача кафедри історії України й декана історичного факультету. З ініціативи й активної участі Є.Г.Сінкевича при ХДПІ з 1992 р. було започатковано підготовку вчителів історії, а у 1995 р. він став засновником і деканом історико-правознавчого (а згодом – історичного) факультету.

Створення історичного факультету в Херсонському державному педагогічному інституті було вагомим внеском у розвиток історичної науки в Україні. Це дало можливість об'єднати провідних дослідників з історії України на Херсонщині та залучити науковців з інших міст, професійно готувати вчителів та істориків-дослідників. Наукова школа Є.Г.Сінкевича налічує вісім захищених кандидатських дисертацій. Відкриття кафедри історії України сприяло розвитку краєзнавчих досліджень. З ініціативи Євгена Григоровича було затверджено науково-дослідницьку тему «Проблеми регіональної історії XIX–XX ст.», яка включала в себе дослідження історії Херсона, Херсонської області, розвиток освіти і науки на Херсонщині, життя нацменшин тощо. За організаційну і викладацьку діяльність Є.Г.Сінкевич нагороджений почесними відзнаками «Відмінник освіти України» (1998 р.) і «За наукові та освітні досягнення» (2017 р.). За роки керівництва Є.Г.Сінкевича (1995–2004 рр.) історичний факультет перетворився на один із провідних навчальних підрозділів університету. Завдяки «батьку-декану», як називали його студенти, на факультеті були створені сприятливі умови для навчання та дослідження, організовані й проведені десятки всеукраїнських і міжнародних наукових конференцій, де поряд із провідними істориками брали участь і студенти з усієї України.

Є.Г.Сінкевич проявив себе талановитим організатором науки не лише при створенні історичного факультету, а й при реалізації різноманітних наукових проєктів, здійснених в рамках його діяльності в наукових та громадських організаціях. З 1995 по 2016 р. він був головою Херсонського обласного відділення Національної спілки краєзнавців, керівником Південного відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України (з 2003 р. й донині), а також засновником (2008) Миколаївського відділення Інституту історії України НАН України. З 2003 р. Євген Сінкевич є закордонним членом Польського товариства істориків. У 2003–2011 рр. за сумісництвом працював провідним науковим співробітником відділу дослідження та публікації іноземних джерел з історії України Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України. З ініціативи вченого було створено низку провідних часописів та наукових збірок України: «Південний архів», «Чорноморський

літопис», «Історичний архів», де свої дослідження публікували провідні науковці не лише України, але й з-за кордону.

Науковий доробок Є.Г.Сінкевича нараховує понад 200 наукових статей, у тому числі 5 монографій і 2 навчальних посібники. Його дослідницькі інтереси пов'язані з біографістикою, історією народного господарства, регіональною історією та краєзнавством, міжнародними відносинами й польською історіографією. Але домінантою у дослідженнях з кінця 1990-х рр. посідає тематика українсько-польських культурних і наукових зв'язків, розвитку польської історіографії, зокрема діяльність краківської історичної школи другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Це сприяло налагодженню нових контактів з представниками Ягеллонського університету (Краків), Академії імені Яна Длугоша (Ченстохова), Університету імені Миколая Коперника (Торунь), Південно-Східного наукового інституту (Перемишль) та ін. Внесок ювіляра у вивчення польської історії та історіографії було відзначено обранням Є.Г.Сінкевича почесним професором Академії імені Яна Длугоша (2013 р.). Він неодноразово перебував на наукових стажуваннях у польських університетах, архівних установах, здійснених за підтримки фундації Ю.Мяновського, міністерства освіти і спорту Республіки Польща, Краківського відділення фундації «Польська спільнота», капітули Івана Виговського.

Упродовж 2004–2007 рр. Є.Г.Сінкевич продовжував свої дослідницькі студії в докторантурі Херсонського державного університету, а з 2008 р. став професором кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського державного університету імені Петра Могили, де у квітні 2011 р. йому присвоєно вчене звання професора. Тривала робота в польських архівах, наукові стажування дозволили істориком підготувати ґрунтовне дослідження, присвячене проблемам розвитку польської історіографії. У травні 2011 р. Є.Г.Сінкевич захистив докторську дисертацію «Місце краківської історичної школи в польській історіографії другої половини ХІХ – початку ХХІ ст.».

Нині ювіляр продовжує плідну наукову та викладацьку, громадську й волонтерську діяльність. Многая літа, Євгене Григоровичу!